

«ԻՆՏԵՐԱԿՏԻՎ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍԱԿՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ 2023

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝	ՏՀՏ-ի կիրառումը ռուսաց լեզվի և գրականության դասերին
ԱՌԱՐԿԱ	Ռուսաց լեզու
ՀԵՂԻՆԱԿ	Արմինե Պողոսյան
ՄԱՐԶ	Երևան

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Սիամանթոյի անվան հ.162 դպրոց, ՊՈԱԿ

Բովանդակություն

Ներածություն _____	3
Գլուխ 1. Փորձի տեխնոլոգիան _____	6
1.1. ՏՀՏ-ի կիրառումը գրականության դասերին _____	6
1.2. ՏՀՏ-ի կիրառումը ռուսաց լեզվի դասերին _____	10
Գլուխ 2. ՏՀՏ-ի օգտագործման արդյունավետությունը ռուսաց լեզվի և գրականության դասերին _____	13
Եզրակացություն _____	15
Օգտագործված գրականություն _____	17

**“Без стремления к новому нет жизни,
нет развития, нет прогресса”**

В. Г. Белинский

Ներածություն

Մանկավարժական պրակտիկայում երկար ժամանակ օգտագործվել է «ուսուցման ակտիվ մեթոդներ և ձևեր» տերմինը: Այն միավորում է մի խումբ մանկավարժական տեխնոլոգիաներ, որոնք հասցնում են աշակերտների ուսուցումը բարձր մակարդակի: Վերջերս տարածված է դարձել մեկ այլ տերմին՝ «ինտերակտիվ ուսուցում»: Կրթության ժամանակակից գիտությունը մոտեցել է այն պահին, երբ անհրաժեշտություն է առաջացել ստեղծել մանկավարժական տեխնոլոգիաներ, որոնք ապահովում են կրթական գործընթացում ամենակարևորը՝ յուրաքանչյուր աշակերտի անձի զարգացումը, նրա ակտիվությունը: Այսօր աշխատանքի առաջարկների մեծ մասը պահանջում է համակարգչային նվազագույն գիտելիքներ, ուստի դպրոցականներին սովորեցնելիս շատ կարևոր է հաշվի առնել այն փաստը, որ ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաները ստանում են առաջատար դիրք:

Շատ կարևոր է միշտ հիշել, որ ժամանակակից դասն այն գործունեությունն է, երբ ուսուցիչը և աշակերտը միաժամանակ ընկալում են ինչ-որ նոր բան՝ միմյանց մղելով դեպի նոր բացահայտումներ, գտնելով դրանք լուծելու ուղիներ, լրացնելով միմյանց: Ինչ վերաբերում է ինձ, ապա ուսուցիչը նա է, ով գիտի և չի վախենում իր աշխատանքում կիրառել դասավանդման ժամանակակից մեթոդներ և տեխնիկա:

Ժամանակակից ուսուցիչը պետք է անպայման սովորի աշխատել նոր ուսումնական միջոցներով, թեկուզ միայն աշակերտի ամենակարևոր իրավունքներից մեկը՝ որակյալ կրթության իրավունքը ապահովելու համար: Շատ աշակերտների համար այս առարկան ամենադժվարներից է: Ուստի անհրաժեշտություն առաջացավ երեխաների մոտ ձևավորել հետաքրքրված վերաբերմունք գոյականի հոլովները տարբերելու հմտությունների ու կարողությունների յուրացման գործընթացի նկատմամբ, զարգացնել նրանց ճանաչողական հետաքրքրությունը:

SՀS-ի ներդրումը ուսուցչի աշխատանքում օգնում է բարելավել կրթության որակը, բարձրացնել կրթության մատչելիությունը և ապահովել տեղեկատվական տարածքում կողմնորոշված անձի զարգացումը:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործումը կրթական գործընթացում թույլ է տալիս ոչ միայն արդիականացնել այն, բարձրացնել արդյունավետությունը, մոտիվացնել աշակերտներին, այլև տարբերակել գործընթացը՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր աշակերտի անհատական առանձնահատկությունները: Հետազոտական աշխատանքի նպատակն է բարելավել կրթության որակը ռուսաց լեզվի ժամերին SՀS-ի կիրառմամբ:

Հետազոտական աշխատանքի խնդիրներն են.

- Նպաստել աշակերտների կողմից խորը գիտելիքների ձեռքբերմանը
- Սովորեցնել տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն ստանալու կարողություն,
- Զարգացնել ճանաչողական գործունեությունը:

Հետազոտության թեման. SՀS –ի օգտագործումը ռուսաց լեզվի և գրականության դասերին, դրանց ազդեցությունը ճանաչողական հետաքրքրության զարգացման վրա:

Մանկավարժական հետազոտության արդիականությունը.
Անհնար է պատկերացնել ժամանակակից դպրոցն առանց կրթության տեղեկատվականացման գործընթացի, որն օգնում է լուծել դպրոցի երկու հիմնական խնդիրները՝ կրթություն բոլորի համար և կրթության նոր որակ յուրաքանչյուրին: SՀS -ի օգտագործումը ուսումնական գործընթացում այն ուղղություններից մեկն է, որն իրականացնում է ժամանակակից դպրոցի հիմնական նպատակը՝ աշակերտի՝ որպես անհատի զարգացումը, տեղեկատվական դաշտում կողմնորոշվելու ունակությունը: Առաջանում է կրթության մատուցման նոր մոդելի անհրաժեշտություն, կառուցված ժամանակակից SՀS–ի հիմքով, քանի որ այն իրականացնում է աշակերտակենտրոն կրթության սկզբունքները: Յուրաքանչյուր ուսուցիչ պետք է կարողանա SՀS -ի միջոցով դաս պատրաստել և անցկացնել, քանի որ այն հնարավորություն է տալիս արդյունավետ կազմակերպել աշակերտների ճանաչողական գործունեությունը, ձևավորում է մոտիվացիայի բարձր մակարդակ և առաջացնում է կրթական գործունեության նկատմամբ հետաքրքրություն:

Այս խնդրի գործնական նշանակությունը կայանում է նրանում, որ նոր տեխնոլոգիաների կիրառումը համապատասխանում է դպրոցի առջև ծառայած

Ժամանակակից պահանջներին մրցունակ քաղաքացիների պատրաստման հարցում: Կրթական տեխնոլոգիաների, այդ թվում՝ տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների շնորհիվ, հիմքեր են դրվում մեր շրջանավարտների հետագա կյանքում հաջող ադապտացման և ինքնիրացման համար:

Մանկավարժական հետազոտության նպատակը. զարգացնել նոր, ավելի հետաքրքիր, ավելի արդյունավետ մանկավարժության և հոգեբանության, տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաներ, որպեսզի դրանք ներառեն աշակերտների տարբեր հոգեֆիզիոլոգիական բնութագրերը և առավելագույն արդյունք տան ժամանակակից դպրոցի կրթական գործընթացում; ստեղծել պայմաններ աշակերտների անհատականության համակողմանի զարգացման, նրանց բարոյական, հոգևոր և մտավոր ներուժի բացահայտման և իրացման համար:

Հետազոտության առարկա. SՀS--ն կրթական գործընթացում:

Ակնկալվող արդյունքը. SՀS -ն ուսումնական գործընթացում օգտագործելիս աշակերտների մոտ կբարձրանա ճանաչողական հետաքրքրության մակարդակը, գիտելիքների որակը, ուսուցման մոտիվացիան:

Գլուխ 1. ՓՈՐՁԻ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆ

1.1 ՏՀՏ-ի կիրառումը գրականության դասերին

Նոր տեխնոլոգիաների կիրառումը կրթական գործընթացում ժամանակակից դպրոցական կրթության հրատապ խնդիր է: Այսօր անհրաժեշտ է, որ ցանկացած առարկայի ուսուցիչ կարողանա դասեր անցկացնել տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառմամբ: Սա ուսուցչին հնարավորություն է տալիս աշխատել խմբերով և անհատական, և խնայել ժամանակը: Այս ամենն ինձ խրախուսում է մանկավարժական նոր տեխնոլոգիաներ փնտրել և դրանք կիրառել իմ պրակտիկայում:

Այս կամ այն մեթոդի ընտրությունը կախված է դասի նպատակներից և խնդիրներից, սովորողների գիտելիքների մակարդակից, ռուսաց լեզվի հմտություններից և հենց ուսուցչի պատրաստվածությունից: Ռուսաց լեզվի ուսուցման ժամանակ մեկ ունիվերսալ մեթոդ օգտակար չի կարող լինել, միայն մեթոդների մի շարք կարող է ապահովել, որ սովորողները տիրապետեն ծրագրի նյութին:

Իմ ուսուցման պրակտիկայում ես օգտագործում եմ մի շարք ՏՀՏ գործիքներ, որոնցից են տեսասահիկը, Quizizz--ը, Kahoot-ը, Learning.apps: Այս գործիքներով աշխատելիս ես հիմնվում եմ հետևյալ աշխատանքային ալգորիթմի վրա.

1. Ես սահմանում եմ դասի ընթացքում գործիքների օգտագործման նպատակը և խնդիրները (բարդ տեսական նյութը մատչելի տրամադրել, կառուցել գործիքների օգտագործման ճիշտ հերթականություն):
2. Նյութի ընտրությունը և վերաբրտադրումը կատարում եմ՝ կախված դասի կիրառման նպատակներից և խնդիրներից :
3. Մշակում եմ դասի կառուցվածքը, նյութը խմբավորում եմ սլայդների միջոցով, ստեղծում եմ ինտելեկտուալ խաղեր՝ դասի ընթացքին, նպատակներին և սովորողների տարիքին համապատասխան:
Տեսալսողական և էկրանային տեղեկատվական օբյեկտները խթանում են դպրոցականների գործունեությունը: Աշակերտները օգտվում են ներկայացված պատկերներից, մոդելներից, նշաններից, սովորում են տրամաբանել, եզրակացություններ անել, վերլուծել տեքստը:
Տեսասահիկները անգնահատելի դեր են ունենում գրողների և

բանաստեղծների կենսագրությունները ուսումնասիրելիս: Դասերն ավելի վառ ու հետաքրքիր են դառնում տեսաֆիլմերի, գեղարվեստական ֆիլմերից հատվածների, երաժշտության, ստեղծագործությունների նկարագարումների շնորհիվ: Նման նյութեր պատրաստվել են Պուշկինի և Լերմոնտովի կենսագրություններն ուսումնասիրելու համար: Իսկ յուրաքանչյուր այսպիսի դասի ամփոփումը կարող է վերածվել հետաքրքիր խաղի, SՀS գործիքների կիրառմամբ, օրինակ՝ Kahoot ինտելեկտուալ խաղի:

Ռուսաց լեզվի ուսուցման իմ պրակտիկայում ժամանակակից տոխնոլոգիաների ներդրումը հանգեցրեց փոփոխությունների, որոնցից մի քանիսը հետևյալն են.

1. լեզվական կրթության բովանդակության հստակեցում և կատարելագործում,
2. ուսուցում՝ հաշվի առնելով բազմաձևակության լեզվական տարածքի պայմանները,
3. ռուսաց լեզվի մետաառարկայական կրթական գործառույթի ամրապնդում,
4. լեզվական երևույթների ներհամակարգային կապերի ամրապնդում (բառաբանության և ձևաբանության կապ, ձևաբանություն և ուղղագրություն, ձևաբանություն և ուղղագրություն, շարահյուսություն և ձևաբանություն և այլն),
5. հատուկ ուշադրություն սովորողների ստեղծագործական կարողությունների զարգացմանը, լեզվի միջոցով գեղագիտական ճաշակի ձևավորմանը՝ արվեստի այլ տեսակների հետ համատեղ,
6. ռուսաց լեզվի ուսուցման մեջ տեքստակենտրոն մոտեցման իրականացում, որը թույլ է տալիս տեքստը որպես դիդակտիկ նյութ օգտագործել կրթության բոլոր փուլերում,
7. SՀS-ի արդյունավետ օգտագործումը ուսումնական գործընթացում,
8. կրթության որակի գնահատման նոր մոտեցումներ.

Գրականության դասերին երեխաների ստեղծագործական գործունեությունը և ճանաչողական ունակությունները զարգանում են պրոյեկտորի և էկրանի հետ աշխատելիս՝ տարբեր սխեմաներ, նկարներ, լուսանկարներ, դիմանկարներ, ներկայացումներ, տեսանյութեր և ֆիլմեր դիտելիս, այդ թվում՝ իրենց սեփական աշխատանքները ուսումնասիրելիս, որոնք կատարվել են իմ հրահանգներով և/կամ իմ ղեկավարությամբ և մշակվել են Microsoft Office PowerPoint ծրագրում: Այս տեսակ աշխատանքները իրենց հերթին զարգացնում են աշակերտների հմտությունները կրթական և հետազոտական գործունեության, ստեղծագործական

մտածողության մեջ: Խմբերով, զույգերով աշխատելիս կրթական նյութը յուրացվում է շատ ավելի հեշտ և արագ: Հետևաբար տեսասահիկ պատրաստելիս դասարանը բաժանում են խմբերի և տալիս դասի թեմային համապատասխան վերնագրեր: Գրականության դասերին տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործումը թույլ է տալիս համադրել տեքստը, տեսանյութը, ձայնը և պատկերագրողումները մեկ տրամաբանորեն ամբողջական կազմի մեջ, ներառել թեստեր, ուշադրություն, հիշողություն և ճանաչողական զարգացում ստուգելու առաջադրանքներ (կազմված Learning.apps գործիքով):

Համակարգչի անսահմանափակ հնարավորությունները թույլ են տալիս ինտեգրել ռուսաց լեզուն և գրականությունը, պատմությունը, կերպարվեստը, կինոն, երաժշտությունը:

Հասանելի տեխնոլոգիաներից և մեթոդներից որոնք են օգնում ռուսաց լեզվի և գրականության ժամանակակից ուսուցչին ավելի արդյունավետ դարձնել երեխաների ուսուցման և դաստիարակության գործընթացը:

Հեռահաղորդակցման մեթոդ - տեխնիկայի, մեթոդների, մշակման, տեղեկատվության փոխանակման, փոխադրման, տեղեկատվության ցանկացած ձևով ներկայացված (խորհրդանշական, տեքստային, գրաֆիկական, աուդիո-վիզուո տեղեկատվության) հեռարձակման մի շարք, օգտագործելով օգտվողների տեղեկատվական փոխազդեցությունը: Օրինակ՝ աշակերտները նամակներով ֆայլեր են ուղարկում ուսուցչին՝ վերանայման համար: Սա հատկապես հարմար է նախագծերի պատրաստման փուլում, երբ դուք ստիպված եք խմբագրել աշակերտների աշխատանքները, տալ առաջարկություններ և այլն: Skype- ի միջոցով հնարավոր է շփվել նաեւ աշակերտ-ծնողների հետ:

Համակարգչային արտացոլման մեթոդ - ուսումնական տեղեկատվություն ուսումնասիրված օբյեկտի մասին: Ես չեմ պատկերացնում ռուսաց լեզվի դասերը առանց տեսողական աջակցության: Գաղտնիք չէ, որ ժամանակակից աշակերտը հաճախ ժամանակ չունի կարդալու կամ ընդհանրապես չի ցանկանում: Եվ ահա օգնության են գալիս ժամանակակից տեխնոլոգիաները: Այս կամ այն գիտելիքները հաղորդելուց առաջ ուսուցիչը պետք է առաջացնի աշակերտին համապատասխան հույզ և համոզվի, որ այդ հույզը կապված է նոր գիտելիքների հետ:

Ինտերակտիվ երկխոսության մեթոդ - Սա օգտագործողի փոխազդեցությունն է ծրագրային համակարգի հետ, որը բնութագրվում է երկխոսության առավել առաջադեմ միջոցների իրականացման միջոցով: Օգտատիրոջ և ծրագրային համակարգի փոխգործակցության ինտերակտիվ ռեժիմը բնութագրվում է նրանով, որ նրա յուրաքանչյուր խնդրանքն առաջացնում է համակարգի արձագանք և, ընդհակառակը, վերջինիս կրկնօրինակը պահանջում է օգտագործողի պատասխան:

Աշխատեք շարժական համակարգչային դասարանում: Յուրաքանչյուր համակարգչի վրա տեղադրված է սիմուլյատոր ծրագիր: Ուսանողները տարբեր կանոններ օգտագործելով անհատապես լուծում են ուղղագրական խնդիրները: Այսպիսով, օրինակ, ռուսաց լեզվի սիմուլյատորը ուղղագրության և կետադրության հմտությունների զարգացման գործում լեզվի ուսուցչի անփոխարինելի օգնականն է: Փոխազդեցություն, հետաքրքրության աճ ուղղագրական աշխատանք, բոլոր աշակերտների ակնթարթային գնահատում, առարկայի զարգացում, S<S, հաղորդակցական ունակություններ, ժամանակի խնայողություն. սրանք ռուսաց լեզվի դասաժամին այս մեթոդի օգտագործման առավելություններից մի քանիսն են:

1.2. SՀS-ի կիրառումը ռուսաց լեզվի դասերին

SՀS -ի օգտագործումը ռուսերենի դասերին թույլ է տալիս ունենալ տարբերակված աշխատանք, աշակերտների գործունեության ձևեր, ուժեղացնել ուշադրությունը, բարձրացնել անհատի ստեղծագործական ներուժը, խնայել ժամանակը: Խաչբառերի, նկարագարդումների, գծանկարների, գվարձալի տարբեր առաջադրանքների, խաղերի, թեստերի օգտագործումը, խթանում է հետաքրքրությունը դասի նկատմամբ. դասը դարձնում էլ ավելի հետաքրքիր: Համակարգիչը լայն հնարավորություններ ունի ստեղծելու բարենպաստ աշխատանքային պայմաններ ուղղագրության և կետադրության կանոնները հասկանալու և սովորելու համար: Իմ դասերին ես օգտագործում եմ աղյուսակներ, դիագրամներ, տեսասահիկներ:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործումը ռուսերենի դասերին ճանաչողական գործունեության բարձրացման համար տեղի է ունենում դասերի տարբեր փուլերում: Օրինակ լեզվի նյութ ուսումնասիրելիս ես պատրաստում եմ տեսասահիկ, որտեղ տրվում են հիմնական հասկացությունները, սխեմաներ: Այսպիսի դասի օրինակ է «Գոյական անուն» թեման, որի ընթացքում օգտագործված տեսասահիկում ներկայացված էին գոյական անվան սահմանումը, հարցերը, սեռը, թիվը, հոլովը և այլ առանձնահատկություններ: Ինչպես նաև կատարվում է համեմատական վերլուծություն հայերեն և ռուսերեն լեզուների միջև:

Թվային տեխնոլոգիաների օգտագործումը ամփոփման կամ կրկնողության դասերին թույլ է տալիս կազմակերպել թեստային աշխատանք, որի ընթացքում աշակերտը ոչ միայն ստանում է իր գիտելիքների գնահատականը, այլև կատարված աշխատանքի ամբողջական վերլուծություն (ճիշտ և սխալ պատասխանների քանակը, թե որ կանոններն է սխալվել, ինչ նյութ է անհրաժեշտ կրկնել և այլն): Այս նպատակով կազմում եմ հարցարան Quizizz գործիքով: Այս առաջադրանքի ընթացքում աշակերտները զարգացնում են մտածողական, վերլուծական, ինքնուրույն աշխատանք կատարելու հմտությունները և կարողությունները: Այս ինտելեկտուալ խաղը անցնելու համար աշակերտը պետք է լրացնի ուսուցչի կողմից տրված գաղտնաբառը, ապա իր անուն ազգանունը: Երբ բոլորը միանում են խաղին, ազդարարում են խաղի սկիզբը: Հարցերի հերթականությունը աշակերտների մոտ տարբեր է, հետևաբար միմյանց օգնելու հնարավորություն չկա: Ինչպես նաև հարցերին պատասխանելու համար տրվում է հստակ ժամանակ (սա կախված է հարցի բարդությունից): Յուրաքանչյուր հարցին պատասխանելիս աշակերտները ստանում են միավորներ: Միավորները

համակարգը տալիս է ճիշտ և արագ պատասխանների համար: Խաղի ավատարկություն պես աշակերտները տեսնում են իրենց ամբողջական միավորները, առաջին երեք տեղերը զբաղեցրած աշակերտների անունները, իսկ ես ստանում եմ այդ արդյունքները Excel ծրագրում: Համակարգչային ծրագրերի ստուգող մասը, այլ կերպ ասած աշակերտների կարողությունների մակարդակի ստուգողական նյութերը, ունեն մի շարք առավելություններ. ժամանակը խնայվում է համակարգչի միջոցով վարժությունների արդյունքները վերլուծելիս; ստուգումը իրականացվում է տարբեր կերպ՝ հաշվի առնելով աշակերտների անհատական կարողություններն ու հմտությունները (աշակերտները ցածր գնահատական ստանալու դեպքում, հնարավորություն ունեն առաջադրանքը նորից կատարել): Այսպիսի ինտելեկտուալ խաղի տեսակ է նաև Kahoot-ը: Այս գործիքները օգտագործելիս մենք չենք կարող կատարել միավորային գնահատում: Հետևաբար այս տեսակ աշխատանքները աշակերտներին մոտիվացնելու և ակտիվության մակարդակը բարձրացնելու միջոց են: Իհարկե, համակարգչային թեստերը, ինտելեկտուալ խաղերը չեն կարող համարվել ստուգողական աշխատանքների գերիշխող տարբերակ, բայց շատ աշակերտների համար դրանց հետ աշխատելը շատ ավելի արդյունավետ է, քան ստուգողականների ավանդական ձևերը, քանի որ այն կարող է դառնալ ինքնակատարելագործման և ինքնահաստատման միջոց: Հարկ է նշել, որ միջին և նույնիսկ թույլ աշակերտները հեշտությամբ են օգտվում համակարգչից, և այս տեսակ առաջադրանքները կատարելիս խնդիրներ չեն առաջանում համակարգչից օգտվելու ժամանակ: Իհարկե, վերը նշվածից չի բխում, որ այժմ դասերը պետք է իրականացվեն SՀS -ի միջոցով՝ կուրորեն վստահելով համակարգչային ծրագրերին, և ուսումնական նյութի ամբողջ ներկայացումը վստահելով տեխնոլոգիային:

SՀS -ի միջոցով լեզվի դաս անցկացնելու ավգորիթմ.

1. Կազմակերպչական փուլում աշակերտներին բացատրվում է հետագա աշխատանքի նպատակը և բովանդակությունը: Այս փուլում ցուցադրվում է սահիկ՝ նշելով թեման և ուսումնասիրության ենթակա հարցերը և ուսումնասիրվող նյութի նպատակը:
2. Իմաստի ընկալման փուլում ուսուցչի մոտիվացիոն և ճանաչողական գործունեությունը ձևավորում է աշակերտի հետաքրքրությունը նյութի ընկալման նկատմամբ, որը կպատմվի դասին կամ կտրվի ինքնուրույն ուսումնասիրության:

Տեղեկատվական նոր տեխնոլոգիաների ներդրումը կրթական գործընթացում հնարավորություն է տալիս ակտիվացնել ուսուցման գործընթացը, կյանքի կոչել

զարգացնող ուսուցման գաղափարները, բարձրացնել դասի տեմպը, ավելացնել ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքի ծավալը: Մանկավարժական տեխնոլոգիաները անմասն չեն մնացել համակարգչայինացման ընդհանուր գործընթացից: Ուստի, կարծում են, որ կրթական գործընթացում տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների (S<S) կիրառումը ժամանակակից դպրոցական կրթության հրատապ խնդիր է: Այսօր անհրաժեշտ է, որ դպրոցական ցանկացած առարկայի յուրաքանչյուր ուսուցիչ կարողանա պատրաստել և անցկացնել դաս՝ օգտագործելով S<S, քանի որ այժմ ուսուցիչը հնարավորություն ունի դասը դարձնել ավելի վառ և հետաքրքիր:

Համակարգչի և համակարգչային վերապատրաստման ծրագրի ներդրումը «ուսուցիչդասարան-աշակերտ» ավանդական համակարգում արմատապես փոխում է աշակերտի կրթական գործունեության բնույթը և ուսուցչի դերը: Համակարգչի ինտերակտիվ և պատկերազարդ կարողությունները զգալիորեն ազդում են ուսումնական գործընթացի մոտիվացիոն ոլորտի և գործունեության կառուցվածքի վրա:

Գլուխ 2. SՀS-ի օգտագործման արդյունավետությունը ռուսաց լեզվի և գրականության դասերին

Ուսումնական գործընթացի թվայնացումը ուղղված է կրթության որակի բարձրացմանը: Թվայնացման պայմաններում սովորելը նպաստում է աշակերտների գիտակցության, գործունեության և անկախության ամրապնդմանը, այսինքն նպաստում է նրանց ճանաչողական գործունեության բարձրացմանը: Վերջինս արտացոլում է աշակերտների աճող հետաքրքրությունը ոչ միայն ուսումնասիրված առարկայի նկատմամբ, այլև ուսուցման տեխնիկական միջոցների նկատմամբ: Համակարգիչները զարգացնում են տրամաբանական մտածողությունը, ամրապնդում ճիշտ պատասխանը գտնելու գործընթացում սխալ պատասխանները հանգիստ վերլուծելու ունակությունը:

Ես համոզվեցի, որ ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաների կիրառումը ռուսաց լեզվի և գրականության դասերին լավ արդյունքներ է տալիս.

- ❖ զարգացնում է աշակերտների ստեղծագործական, հետազոտական կարողությունները, մեծացնում նրանց ակտիվությունը;
- ❖ նպաստում է ուսումնական գործընթացի ինտենսիվացմանը, նյութի առավել բովանդակալից ուսումնասիրմանը, ինքնակազմակերպման հմտությունների ձեռքբերմանը.
- ❖ օգնում է աշակերտների ճանաչողական գործունեության և առարկայի նկատմամբ հետաքրքրության զարգացմանը.
- ❖ զարգացնում է սովորողների տրամաբանական մտածողությունը, էապես բարձրացնում է ռեֆլեկտիվ գործողությունների մակարդակը ուսումնասիրված նյութի հետ.

Ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաների օգտագործումն ինձ թույլ է տալիս.

- ❖ լցնել դասերը նոր բովանդակությամբ;
- ❖ զարգացնել ստեղծագործական մոտեցում շրջապատող աշխարհին, ուսանողների հետաքրքրասիրությունը;
- ❖ ձևավորել տեղեկատվական մշակույթի տարրեր;
- ❖ զարգացնել համակարգչային ծրագրերով ռացիոնալ աշխատելու հմտություններ;

- ❖ պահպանել ինքնուրույնություն համակարգչային տեխնոլոգիաների ընկալման, կիրառման գործում;
- ❖ ժամանակին համընթաց քայլել:

Ժամանակակից ուսուցիչը պետք է կարողանա աշխատել նոր ուսումնական միջոցներով, թեկուզ միայն աշակերտի ամենակարելի իրավունքներից մեկը՝ որակյալ կրթության իրավունքը ապահովելու համար:

Կարևոր է նշել, որ դասի ընթացքում համակարգիչը չի փոխարինում ուսուցչին, այլ միայն լրացնում է նրան: Անհրաժեշտ է առանձնացնել տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառմամբ դասի բնորոշ հետևյալ կետերը.

- ✓ հարմարվողականության սկզբունքը. համակարգչի հարմարեցում երեխայի անհատական հատկանիշներին;
- ✓ համակարգչի հետ շփվելիս աշակերտի հոգեբանական հարմար վիճակի պահպանում;
- ✓ վերահսկելիություն. ուսուցիչը ցանկացած պահի կարող է ուղղել, կարգավորել, փոփոխել ուսումնական գործընթացը;
- ✓ անհատական և խմբային աշխատանքի օպտիմալ համադրություն;
- ✓ անսահմանափակ ուսուցում. բովանդակությունը, դրա մեկնաբանությունները և կիրառությունը այնքան մեծ են, որքան ցանկանում եք:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ժամանակակից մեթոդները ձևավորում են սովորողների հաղորդակցման հմտությունները, մտքերը հակիրճ և հեշտությամբ ձևակերպելու, հաղորդակցման գործընկերների կարծիքը հանդուրժող վերաբերմունքի, տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն քաղելու, ժամանակակից համակարգչային տեխնոլոգիաների միջոցով մշակելու կարողություն գարգացնելու ունակությունը: Ժամանակակից տեխնոլոգիաները ներառում են նաև համագործակցության տեխնոլոգիա, որի հիմնական գաղափարն է ստեղծել պայմաններ ուսանողների ակտիվ համատեղ գործունեության համար ուսումնական տարբեր իրավիճակներում:

Աշակերտներին միավորում են 3-4 հոգանոց խմբերում, նրանց տրվում է մեկ առաջադրանք, իսկ յուրաքանչյուրի դերը սահմանված է: Յուրաքանչյուր աշակերտ պատասխանատու է ոչ միայն իր աշխատանքի արդյունքի, այլև ամբողջ խմբի արդյունքի համար: Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների օգտագործման փորձը առաջացել է զանգվածային հանրակրթական դպրոցի պայմաններում և կապված է դպրոցականների տեղեկատվական մշակույթի ձևավորման հետ: Որպեսզի դպրոցը հաղթահարի ուսուցման դժվարությունները և պահպանի իր գրավչությունը աշակերտների համար, անհրաժեշտ է արմատապես փոխել դպրոցական կրթության առկա տեխնոլոգիան, կառուցել այնպիսի ուսուցումը, որ գիտելիքները չներկայացվեն ավարտված ձևով, այլ ձեռք բերվեն սովորողների կողմից ստեղծագործական մոտիվացված գործունեության ընթացքում:

Ցանկացած մանկավարժական տեխնոլոգիայի էությունը աշակերտի և ուսուցչի համատեղ գործունեությունն է: Չնայած ժամանակակից տեխնոլոգիաների արդյունավետությանը, չպետք է մոռանալ, որ ներկա պահին դրանց կիրառման հետ կապված խնդիրներ կան: Օրինակ՝ խնդիրն այն է, թե ինչպես աշխատել էլեկտրոնային սարքերի հետ, ինչպես օգտագործել այն մանկավարժական գործընթացում: Ուստի ուսուցիչները պետք է սովորեին, թե ինչպես համագործակցել ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառմամբ: Նորարարական տեխնոլոգիայի առանձնահատկությունն այն է, որ դրա մշակումն ու կիրառումը պահանջում է բարձր ակտիվություն, ինչը ուսուցչի կողմից պահանջում է շատ ժամանակ և ջանք, որն անհրաժեշտ է նյութի մանրամասն բացատրության համար:

Օրինակ՝ նոր նյութի ներկայացում: Այստեղ մենք տեսնում ենք մինուս նրանում, որ ներկայացումը որպես տեսողական ներկայացում առանց բացատրության և նյութի քննարկման կհանգեցնի թեմայի յուրացման, մտապահման և վերարտադրման ցածր մակարդակի: Այսպիսով, ժամանակակից ուսուցման մեթոդների կիրառումը հնարավորություն է տալիս ապահովել ուսումնական գործընթացի արդյունավետ կազմակերպումը, սակայն, ինչպես ցանկացած մեթոդաբանության մեջ, կան առանձնահատկություններ: Եվ դա կիրառելի կիրառել, ուսուցչի գործն է :

Օգտագործված գրականություն

1. Լ.Վ.Զանկով// Ղարոցականների զարգացումը ուսումնական գործընթացում// - Մ., 1987
2. Ե. Ս. Պոլատով //Նոր մանկավարժական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կրթական համակարգում // - Մ .: Հրատ. Կենտրոն Ակադեմիա, 2003
3. Ե. Ս. Պոլատով // Հեռավար ուսուցման մանկավարժական տեխնոլոգիաներ ձեռնարկ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ուսանողների համար// - Մ .: Ակադեմիա, 2006
4. Գ.Կ. Սելևկո // Ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաներ. Դասագիրք մանկավարժական համալսարանների և բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար// - Մոսկվա: Հանրային կրթություն, 2008
5. <https://nsportal.ru/shkola/russkiy-yazyk/library>
6. <https://infourok.ru/>